

BURGERINITIATIEVEN: DEEL 4, HELLASDUIN, AMADEUS EN DE SYMFONIE

Hellasduin (foto Jan Bron Dik)

Hellasduin, Amadeus en De Symfonie zijn alle drie voorbeelden van burgerinitiatieven; burgers komen zelf met een plan om hun leefomgeving te verbeteren.

Hellasduin

In de zomer van 2021 werd het woonproject Hellasduin aan de Laan van Poot opgeleverd. Den Haag Centraal sprak van een triple A-locatie. Het complex werd gebouwd op de plek van de Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding (HALO) die hier ruim een eeuw was gevestigd, maar verhuisde naar de Sportcampus Zuiderpark. De gemeente had voor deze plek al een bouwplan van 70 eengezinswoningen. Buurtbewoners pleitten echter voor de bouw van appartementen zodat de wijk levensloopbestendig bleef. De Vogelwijk kenmerkt zich door grote huizen. Wil men later kleiner gaan wonen, dan kan dat niet in de eigen wijk. Als ouderen naar het nieuwe wooncomplex in de Vogelwijk zouden verhuizen, betekent dat niet alleen dat ze in de wijk blijven wonen, maar ook zorgen voor doorstroming en verjonging van de wijk.

Na groen licht van de gemeente werd de vereniging Kopers Hellasduin opgericht. De vereniging bleek echter niet de enige belangstellende voor de locatie. Er waren achttien partijen geïnteresseerd, voornamelijk projectontwikkelaars.

Na aanscherping van de regels door de gemeente en een loting kon de vereniging toch van start. Het inlegbedrag per koper was € 42.000, dat later weer van de koopsom werd afgetrokken. Kopers zijn verplicht er zelf te gaan wonen, na drie jaar mag het appartement worden verhuurd of verkocht.

De twee villa's Westduin en Oostduin, samen Hellasduin, bestaan uit 42 appartementen met een oppervlakte tussen de 65 en 200 m². Ze zijn gebouwd op een manier die het milieu en de natuur zo min mogelijk belast, naar de laatste standaard geïsoleerd en niet aangesloten op het gasnet. Om de villa's heen ligt een grote, gemeenschappelijke tuin. Ieder appartement heeft een eigen balkon of terras en een plek in de ondergrondse parkeergarage. De woningen zijn gebouwd in de stijl van de Nieuwe Haagse School. De prijzen liggen tussen € 461.000 en € 976.000. De belangstelling was groot.

Amadeus

Omdat het aantal kerkgangers terugliep besloot de protestantse gemeente in Den Haag in 2013 de Bethelkerk aan de Mozartlaan te sluiten en te koop aan te bieden. Op 8 juni 2013 werd er de laatste kerkdienst gehouden. In 2015 diende zich een koper aan die de kerk wilde slopen om er een zevenlaags appartementengebouw met ondergrondse parkeergarage te bouwen. Dit plan kreeg steun van de

gemeente. Toen de buurtbewoners van deze plannen hoorden klonken er felle protesten. Al snel werd de actiegroep Bethel Blijft opgericht, met als doel het beeldbepalende gebouw voor de wijk te behouden en er een maatschappelijke functie aan te geven. Met spandoeken in de raadzaal werd meerdere keren actie gevoerd.

De acties leidden er eind 2017 toe dat de gemeente afzag van sloop en akkoord ging met behoud van het gebouw, met een centrale functie in de wijk. Begin juli 2018 wisselde de Bethelkerk van eigenaar en kon Bethel Blijft de ambitie waarmaken het gebouw een tweede leven te geven.

Omdat de naam Bethelkerk niet paste voor een activiteiten-centrum werd het omgedoopt tot Amadeus. Met de nieuwe naam werd een directe relatie gelegd met de componistenbuurt en de Mozartlaan waaraan de kerk is gelegen.

Het gebouw van de kerk bestaat uit twee delen: de kerkzaal met ingang aan de Händellaan en de kosterwoning met onderliggende zalen op de hoek Mozartlaan/Traviatastraat. In de zomer van 2018 werden de zalen opgeknapt door de initiatiefnemers voor een tijdelijk onderkomen voor activiteiten, voordat kon worden verhuisd naar de verbouwde kerkzaal.

De Bethelkerk had naast de kerkelijke functie ook een verbindende functie in de wijk met een aanbod van verschillende activiteiten en gebruik van het gebouw. Door de sluiting vielen deze weg. Omdat het gebouw behouden bleef en als wijkactiviteitencentrum doorging, gingen veel buurtbewoners er weer gebruik van maken.

De componistenbuurt is sterk vergrijsd en scoort hoger dan gemiddeld op de eenzaamheidsschaal. Een dergelijk centrum was een welkome voorziening, met een aantrekkelijk pro-

gramma waarin muziekovertredens van pop tot klassiek, lezingen, een kunst- en rommelmarkt, een kaartclub, yoga- en tai chi-lessen. De inloop trok dan ook al gelijk veel wijkbewoners. De hele organisatie van Amadeus werd gerund door vrijwilligers. Voor het goed functioneren van een buurtcentrum moest het gebouw wel worden aangepast.

In maart 2022 werd gestart met de eerste sloopwerkzaamheden in de kerkzaal en de inrichting ervan als activiteitenruimte. Het andere deel van het gebouw zal worden gesloopt voor 10 nieuwbouw appartementen. De kerktoren blijft staan. De opdracht aan de architect was het behoud van het karakter van de kerk als beeldbepalend gebouw in de stijl van de Nieuwe Haagse School. Het ontwerp is van Studio TMOJ in samenwerking met Move Urban Architecture.

Echter, kort geleden is de voormalige kerk van eigenaar gewisseld. De nieuwe eigenaar, de Presbyteriaal Hervormde Kerkgemeenschap, kring Randstad Holland, wil de kerk voor eigen activiteiten gebruiken. Daarmee wordt een streep gehaald door de plannen van Amadeus voor een buurtcentrum en ontmoetingsplek voor wijkbewoners, waar jaren energie in is gestoken. Het doek is nog niet gevallen, maar het ziet er somber uit.

De Symfonie

Al snel nadat bekend werd dat het kerkgebouw behouden bleef, sloot het wooncollectief De Symfonie zich aan en werden naast het realiseren van het activiteitencentrum plannen gemaakt voor woningbouw. De Symfonie zocht al langer naar een bijzonder complex. Het plan bestaat uit 12 nieuwbouwappartementen. De toekomstige bewoners variëren qua leeftijd en bezigheden. Met elkaar wordt intensief samen gewerkt om de woonwensen te realiseren. Iedereen heeft een eigen woning en voordeur, maar als wooncollectief dragen zij zorg voor het gebouw en de tuin, evenals een goede buur zijn voor elkaar.

De koopwoningen bestaan uit 2-, 3-, 4- en 5-kamerwoningen en variëren in grootte van 67-115 m² met elk een eigen buitenruimte. Het collectief heeft het eerste recht van koop van de woningen juridisch vastgelegd met de projectontwikkelaar. De prijzen van de woningen zijn marktconform en liggen tussen de € 300.000 en € 400.000. Alle woningen zijn inmiddels verkocht.

Inge Camfferman

Werkgroep Stadsbeeld en Stadsgroen
stadsbeeldenstadsgroen@vriendenvandenhaag.nl

Geraadpleegd: websites Hellasduin, Den Haag Centraal, Wonen in Den Haag, publicaties Inge Camfferman, centrum-groepswonen symfonie/naaste burens, Steenvlinder, TMOJ.

Bezoek van wethouder Kavita Parbhudayal (2^e van rechts) aan Amadeus (foto Inge Camfferman)